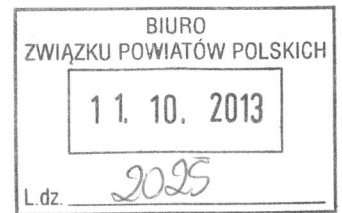

ZARZĄD POWIATU
w Płocku
ul. Bielska 59
09-400 Płock

Płock, dnia 3 października 2013 roku

RI.471.1.2013

**Biuro Związków
Powiatów Polskich**

W załączeniu przesyłam Uchwałę Nr 270/XXIV/2013 Rady Powiatu w Płocku w sprawie; „przyjęcia Stanowiska w sprawie funkcjonowania domów pomocy społecznej w Powiecie Płockim”, którą Radni Powiatu Płockiego przyjęli w dniu 26 września 2013 roku.

Z poważaniem

PRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU
Michał Boszko

Załączniki:

- Uchwała i uzasadnienie – Załącznik Nr 1
- Stanowisko w sprawie problemów w funkcjonowaniu domów pomocy społecznej w powiecie płockim – Załącznik Nr 2

Otrzymuje;

1. Adresat
2. a/a

Uchwała Nr 170/XXIV/2013
Rady Powiatu w Płocku
z dnia 26 września 2013 r.

**w sprawie: przyjęcia Stanowiska w sprawie funkcjonowania domów pomocy społecznej
w Powiecie Płockim**

Na podstawie art. 4 ust.1 pkt 3 oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595 j.t., z póź. zm.), Rada Powiatu uchwała, co następuje:

§ 1.

1. Rada Powiatu w Płocku, dostrzegając pojawiające się problemy w funkcjonowaniu domów pomocy społecznej, dla których organem założycielskim jest Powiat Płocki, dotyczące między innymi coraz większej liczby wolnych miejsc i braku skierowań przyjmuje stanowisko w sprawie problemów w funkcjonowaniu domów pomocy społecznej w Powiecie Płockim.
2. Stanowisko, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwałę wraz ze stanowiskiem w sprawie problemów w funkcjonowaniu domów pomocy społecznej w powiecie płockim przesyła się do: Ministra Pracy i Polityki Społecznej, Wojewody Mazowieckiego, Sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, Związku Powiatów Polskich, Narodowego Funduszu Zdrowia.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Płockiego.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY

Adam Sierocki

Załącznik nr 1 do
Uchwały Nr 270/XXIV/2013
Rady Powiatu w Płocku
z dnia 26. MARZEA 2013 r.

UZASADNIENIE

Radni Powiatu Płockiego dostrzegając pojawiające się problemy w funkcjonowaniu domów pomocy społecznej w powiecie płockim, dotyczące między innymi coraz większej liczby wolnych miejsc i braku skierowań do naszych domów uznają za zasadne podjęcie działań zmierzających do wprowadzenia zmian.

W związku z powyższym wypracowano stanowisko w sprawie problemów w funkcjonowaniu domów pomocy społecznej, dla których organem założycielskim jest Powiat Płocki, które należy przesłać do: Ministra Pracy i Polityki Społecznej, Wojewody Mazowieckiego, Sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, Związku Powiatów Polskich, Narodowego Funduszu Zdrowia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY

Adam Sterocki

Stanowisko w sprawie problemów w funkcjonowaniu domów pomocy społecznej w powiecie płockim

Radni Powiatu Płockiego dostrzegając pojawiające się problemy w funkcjonowaniu domów pomocy społecznej w Powiecie Płockim, dotyczące między innymi coraz większej liczby wolnych miejsc i braku skierowań do naszych domów uznają za zasadne podjęcie działań zmierzających do wprowadzenia zmian.

Problemy domów pomocy społecznej, dla których organem założycielskim jest Powiat Płocki to:

1. zmniejszająca się w ostatnich latach liczba osób kierowanych do umieszczenia w placówkach,
2. niewystarczające środki na realizację zadań statutowych,
3. ograniczone możliwości pozyskania środków inwestycyjnych.

Powiat Płocki o typowym charakterze rolniczym należy do nielicznej grupy powiatów w kraju, gdzie na 106 tys. mieszkańców funkcjonuje sześć domów pomocy społecznej o łącznej liczbie **717 miejsc**, w których zatrudnionych jest ponad **470 osób**. Jesteśmy w kolejności piątym powiatem o największej ilości domów pomocy społecznej i liczbie miejsc.

Powiat płocki obecnie dysponuje następującymi typami domów pomocy społecznej o liczbie miejsc:

- ✓ dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych - **183 miejsca**,
- ✓ dla osób przewlekle psychicznie chorych - **117 miejsc**,
- ✓ dla niepełnosprawnych intelektualnie - **270 miejsc**,
- ✓ dla dzieci i młodzieży - **147 miejsc**.

Na dzień dzisiejszy roku w domach powiatu płockiego jest około **40 wolnych miejsc**.

W bieżącym roku po raz pierwszy nie ma osób oczekujących na umieszczenie w domach, a kierowane osoby są umieszczane na bieżąco.

Sytuacja ta jest wynikiem obciążania budżetów gminnych kosztami pobytu osób w domach pomocy społecznej. Ustawa o pomocy społecznej określa sposób finansowania usług domu pomocy społecznej następująco:

- ✓ pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości kosztu utrzymania mieszkańca,
- ✓ zainteresowany opłaca koszt pobytu w wysokości 70% posiadanych dochodów – zazwyczaj kwota ta jest niższa od kosztu utrzymania mieszkańca
- ✓ różnicę pomiędzy odpłatnością mieszkańca a kosztem utrzymania w placówce pokrywa rodzina (w przypadku gdy posiadane przez nią dochody pozwalają obciążyć ją zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej – w praktyce niskie dochody rodzin stanowią podstawę do zwolnienia z opłacania kosztów pobytu w placówce) lub gmina.

Gminy decydują się na ponoszenie części kosztów odpłatności tylko w sytuacjach najbardziej

drastycznych, coraz powszechniejsza jest praktyka odmawiania przyjęcia dokumentów osób ubiegających się o umieszczenie w domu pomocy społecznej i wydawania skierowań wraz z decyzją o odpłatności tylko w przypadkach, gdy sądy wydają postanowienia o umieszczeniu w domu pomocy społecznej. Zdarzają się również przypadki, że gmina informuje rodzinę o wycofaniu się z odpłatności za mieszkańca już przebywającego w domu pomocy społecznej.

W opisywanej sytuacji nie zmieniła się ilość osób wymagających całodobowej opieki w domach pomocy społecznej lecz zmieniła się liczba osób kierowanych do tych placówek. Przed zmianą przepisów, do końca 2003 roku na skierowanie do domów pomocy społecznej oczekiwało ponad 700 osób, a po 1 stycznia 2004 roku samorzady skierowały około 100 osób. Z posiadanych informacji wiadomo, że istnieje zapotrzebowanie na tego rodzaju usługi, jednak funkcjonujące rozwiązania prawne są powodem braku skierowań.

W stosunku do osób wymagających całodobowej opieki gminy i rodziny podejmują działania w kierunku zapewnienia im opieki w innych placówkach, przede wszystkim w zakładach opiekuńczo – leczniczych. Pobyt w tych placówkach również jest odpłatny, lecz kosztami odpłatności obciążani są:

- ✓ zainteresowany (w wysokości 70% posiadanych dochodów),
- ✓ Narodowy Fundusz Zdrowia.

Zapisy ustawy o pomocy społecznej w zakresie pokrywania kosztów przez mieszkańca, jego rodzinę i samorzady gminne stanowi rzeczywiście jawną dyskryminację mieszkańców domów pomocy społecznej w aspekcie świadczenia usług pielęgniarских i rehabilitacyjnych w stosunku do pozostałej części społeczeństwa, za których koszty tych usług pokrywa Narodowy Fundusz Zdrowia.

Na dzień dzisiejszy zmiana ustawy o pomocy społecznej w zakresie zasad odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej spowodowała, że domy pomocy społecznej chcąc zapewnić usługi pielęgniarские i rehabilitacyjne swoim mieszkańcom, muszą je organizować we własnym zakresie i pokrywać koszty z budżetu placówki, na który składają się m.in. wpłaty mieszkańców, ich rodzin oraz gmin. Taki mechanizm działania rzutuje na wysokość kosztu utrzymania w domu pomocy.

Należałoby pilnie rozważyć możliwość finansowania domom pomocy społecznej przez Narodowy Fundusz Zdrowia usług pielęgniarских i rehabilitacyjnych. Tylko ta forma zapewni stałe całodobowe dyżury pielęgniarek przy mieszkańcach, co da im poczucie bezpieczeństwa.

Samorzady gminne, na które nałożono koszty utrzymania swoich mieszkańców, diametralnie zmniejszyły ilość skierowań do domów pomocy społecznej co automatycznie zmniejsza środki na utrzymanie domów i tym samym powoduje zwiększenie wolnych miejsc w placówkach. Jednocześnie utrzymanie bez zmian zasad odpłatności w Zakładach Opiekuńczo-Leczniczych i Zakładach Opiekuńczo-Pielęgniarskich, których koszty działalności w dalszym ciągu w głównej mierze pokrywa Narodowy Fundusz Zdrowia, spowodowało ogromny popyt na miejsca w tych placówkach i gdzie okres oczekiwania na umieszczenie przedłuża się już do kilku lat.

Domy pomocy społecznej, dla których organem założycielskim jest jednostka samorządu terytorialnego zyskują coraz większą konkurencję w postaci domów pomocy społecznej prowadzonych w ramach działalności gospodarczej. Jakkolwiek wymóg dla obu rodzajów domów określa ustawa o pomocy społecznej, to są one znacznie korzystniejsze dla placówek prowadzonych w ramach działalności gospodarczej.

Koszty usług „samorządowych” domów pomocy społecznej w dużej mierze stanowią wynagrodzenia pracowników. Przepisy określają wskaźniki zatrudnienia personelu opiekuńczo – terapeutycznego w domach pomocy społecznej, dla których organem

założycielskim jest jednostka samorządu terytorialnego.

Zapis § 6 ust. 2 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 roku, poz. 964) mówiący, „posiadanie wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego, zatrudnionych w **pełnym wymiarze czasu pracy** w odpowiednim typie domu.....”, powoduje, że służby wojewody nie uwzględniają interpretacji Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z którą do wskaźnika zatrudnienia zalicza się wszystkich zatrudnionych w bezpośrednim kontakcie z mieszkańcem bez względu na formę zatrudnienia i wymiar czasu pracy.

W przypadku placówek prowadzonych w ramach działalności gospodarczej takie wskaźniki nie zostały określone. Daje to im możliwość zmniejszenia kosztów pracy poprzez ograniczenie ilości personelu opiekuńczo – terapeutycznego, bądź wykonywania zadań w ramach umów - zlecenia i umów o dzieło.

Takie zróżnicowanie powoduje, że koszt utrzymania w placówkach „prywatnych” jest o około 500 zł miesięcznie niższy niż w placówkach „samorządowych”.

Po zmianie w 2004r przepisów dotyczących odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, w placówkach pojawiły się dwie grupy mieszkańców: przebywający na tzw. „starych” i „nowych” zasadach. Sposób naliczania odpłatności mieszkańców przebywających na „nowych” zasadach opisany jest wyżej. Mieszkańcy przebywający na „starych” zasadach zobowiązani są również do uiszczania odpłatności w wysokości 70% swoich dochodów. Różnicę pomiędzy kosztami utrzymania obliczonymi przez Dom a odpłatnością ponoszona przez mieszkańca pokrywa wojewoda, w formie dotacji dla organu prowadzącego placówkę – w tym przypadku dla Powiatu Płockiego. Problem tkwi w sposobie obliczania dotacji.

Tak zwana „średnia dotacja wojewódzka” nie stanowi różnicy pomiędzy ustalonym dla konkretnego domu kosztem utrzymania, a odpłatnością mieszkańca. W przypadku domów pomocy społecznej powiatu płockiego, w których duży procent stanowią mieszkańcy przebywający na „starych” zasadach – w chwili obecnej 62% ogółu mieszkańców, powoduje to sytuację, w której brakuje środków na prowadzenie bieżącej działalności i rzutuje na określenie niższych kosztów utrzymania na lata następne, czyli w konsekwencji prowadzi do zwiększenia deficytu środków.

Wynikiem takiej sytuacji jest m. in. coraz słabsza sytuacja ekonomiczna placówek oraz pracowników, dla których jest brak możliwości realnych regulacji płac.

Zmiana sposobu naliczania dotacji dla powiatów, prowadzących domy pomocy społecznej, w których przebywają mieszkańcy przyjęci przed 1 stycznia 2004 roku powinna odbywać się na takich samych zasadach i w takiej samej wysokości, jak odpłatność ponoszona w przypadku osób umieszczanych po 1 stycznia 2004 roku. Taka zmiana pozwoliła by na poprawienie kondycji finansowej tych placówek.

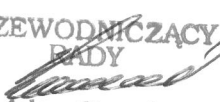
Ponadto określony w przepisach sposób ustalania kosztu utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej przewiduje tylko wydatki bieżące, bez uwzględnienia wydatków inwestycyjnych i remontowych. Powoduje to brak środków na zakupy inwestycyjne, remonty i modernizacje, co skutkuje pogarszaniem się stanu technicznego obiektów, urządzeń i sprzętów.

„Samorządowe” domy pomocy społecznej nie posiadają osobowości prawnej, co ogranicza możliwości ubiegania się o środki zewnętrzne, np. z funduszy unijnych.

Umożliwienie domom pomocy społecznej świadczenia odpłatnych usług, przy zachowaniu pełnych standardów dla mieszkańców, w postaci usług rehabilitacyjnych, miejsc komercyjnych na pobyt czasowy lub stały, pozwoliłoby na zwiększenie dochodów domów.

Powiaty, które są w przeważającej części organami prowadzącymi domy pomocy społecznej we własnym zakresie problemów tych nie rozwiążą. W sytuacji braku konstruktywnych rozwiązań zaistniałego stanu, dojdzie w kraju do niekorzystnego zjawiska. Lawinowo będą likwidowane domy pomocy społecznej przy jednoczesnym powiększaniu się liczby osób chorych i niepełnosprawnych pozostawionych bez całodobowej opieki.

W tym stanie rzeczy zachodzi obawa, że poniesione przez państwo i samorządy wysokie koszty finansowe związane z wprowadzeniem standaryzacji w domach pomocy społecznej zostaną zaprzepaszczone.

PRZEWODNICZĄCY
RADY

Adam Sterocki